

**Uchwała Rady Młodych Naukowców nr 9/2020 z dnia 31.08.2020 r.
w sprawie kategorii osiągnięcia dydaktycznego oraz dobrych praktyk w zakresie
kształtowania obowiązków dydaktycznych nauczycieli akademickich**

Na podstawie § 3 pkt 1 i 2 Zarządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 31 października 2018 r. w sprawie powołania zespołu doradczego – Rady Młodych Naukowców (Dz. Urz. MNiSW z 2018 r. poz. 50) Rada Młodych Naukowców uchwala, co następuje:

§ 1

Rada Młodych Naukowców zwraca uwagę na dysproporcję w regulacji oceny działalności naukowej oraz dydaktycznej po wejściu w życie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (PSWN). O ile działalność naukowa nauczycieli akademickich objęta jest kryterium osiągnięcia naukowego według art. 265 ust. 6 i 9 PSWN, o tyle ocena ich działalności dydaktycznej może odbywać się wyłącznie w drodze oceny okresowej zgodnie z art. 128 PSWN, zaś sama ewaluacja jakości kształcenia ma charakter instytucjonalny. Pragniemy w związku z tym podkreślić, że **odpowiedzialność za jakość działalności dydaktycznej nauczycieli akademickich w uczelniach wyższych spoczywa tym samym przede wszystkim na samych uczelniach**, które kształtują ocenę pracownika w tym zakresie w sposób autonomiczny.

§ 2

Zdaniem Rady **nieodpowiednia konstrukcja kryteriów oceny okresowej pracownika w zakresie jego działalności dydaktycznej może osłabiać motywację nauczycieli akademickich do prowadzenia wysokiej jakości zajęć** i kierować ich starania wyłącznie na rzecz dbałości o jak najwyższą jakość osiągnięć naukowych, nawet kosztem dydaktyki. Z tych powodów już dziś zaobserwować można w Polsce przykładowo obniżenie aktywności publikacyjnej w zakresie materiałów dydaktycznych, np. podręczników akademickich.

§ 3

Biorąc pod uwagę powyższe, Rada Młodych Naukowców postuluje **wprowadzenie przez uczelnie publiczne w Polsce w zasadach ocen okresowych odrębnej kategorii „osiągnięcia dydaktycznego”**, które podobnie jak w przypadku osiągnięcia naukowego, zawierałoby katalog podlegających ocenie aktywności nauczyciela akademickiego o charakterze dydaktycznym. Pozwoliłoby to na pełniejszą ewaluację tej działalności. **Osiągnięciem dydaktycznym powinna być, naszym zdaniem, konkretna i mierzalna aktywność nauczyciela akademickiego w tym zakresie.** Tym samym apelujemy, aby rektorzy uczelni wyższych w Polsce wprowadzili w statutach uczelnianych osiągnięcie dydaktyczne jako immanentną część oceny okresowej pracownika.

§ 4

Naszym zdaniem, kryterium „osiągnięcia dydaktycznego”, jako jedno z kryteriów oceny okresowej pracownika, powinno stanowić przeciwwagę dla oceny działalności dydaktycznej na podstawie ankiet studenckich. W ocenie Rady Młodych Naukowców **ocena nauczyciela akademickiego wyłącznie na podstawie tego typu ankiet jest niedopuszczalna.**

Katalog osiągnięć dydaktycznych, które powinny podlegać ocenie, został przedstawiony w Załączniku nr 1.

§ 5

Jednocześnie, Rada Młodych Naukowców pragnie podkreślić, że na jakość dydaktyki ogromny wpływ ma suma wszystkich obciążeń naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych nauczyciela akademickiego. W związku z tym **apelujemy do władz uczelni wyższych o wprowadzenie „Karty dobrych praktyk w dydaktyce” przedstawionej w Załączniku nr 2.** Apelujemy także o takie kształtowanie obowiązków organizacyjnych, aby były one jak najmniej obciążające dla nauczycieli akademickich, co może zostać osiągnięte tylko dzięki poprawie sprawności uczelnianej administracji. **Jednocześnie Rada Młodych Naukowców podtrzymuje swoje stanowisko dotyczące wymiaru pensum dydaktycznego zawarte w uchwale nr VI/4 z dnia 11 czerwca 2018 roku.**

§ 6

Niniejszą uchwałą otrzymują: Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Przewodniczący Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Przewodniczący Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Przewodniczący Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich, Przewodniczący Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Technicznych, Przewodniczący Konferencji Rektorów Publicznych Szkół Zawodowych, Przewodniczący i Sekretarz Polskiej Komisji Akredytacyjnej, Przewodniczący Uniwersyteckiej Komisji Kształcenia.

Przewodniczący Rady Młodych Naukowców

Dr Piotr Wojtulek

Załącznik nr 1 do uchwały nr 9/2020 Rady Młodych Naukowców z dnia 31.08.2020 r.**Propozycje osiągnięć dydaktycznych****W zakresie publikacji dydaktycznych:**

1. Opracowanie recenzowanego podręcznika akademickiego. Opracowanie to obejmuje także współautorstwo podręcznika oraz autorstwo rozdziału w podręczniku.
2. Opracowanie wysokiej jakości skryptu akademickiego. Pod pojęciem skryptu rozumie się zbiór wykładów z zakresu danego przedmiotu wraz z komentarzem. Opracowanie to obejmuje także współautorstwo skryptu oraz autorstwo rozdziału w skrypcie.
3. Opracowanie recenzowanego przewodnika do ćwiczeń.

W zakresie organizacji dydaktyki:

1. Opracowanie wysokiej jakości kursu e-learningowego z zakresu określonego przedmiotu lub obszaru dydaktycznego. Pod pojęciem kursu e-learningowego rozumie się cykl wzajemnie ze sobą powiązanych materiałów służących kształceniu studentów oraz doktorantów, umożliwiających realizację efektów kształcenia metodą kształcenia na odległość.
2. Opracowanie elektronicznej platformy lub użytecznego oprogramowania służącego realizacji celów dydaktycznych.
3. Kierowanie przez pracownika pracą dyplomową o tematyce istotnej społecznie realizowaną na zamówienie lub finansowaną przez przemysł, samorząd lub inną instytucję w ramach podpisanej umowy.
4. Opracowanie autorskiego programu nowego kierunku studiów wprowadzonego do oferty kształcenia.
5. Opracowanie autorskiego programu nowego przedmiotu wprowadzonego do programu studiów/oferty przedmiotów ogólnouczeniowych.
6. Opracowanie autorskiego programu studiów podyplomowych wprowadzonych do oferty kształcenia i cieszących się szerokim zainteresowaniem.
7. Opracowanie planu i programu dobrej jakości kursów uzupełniających, na które jest faktyczne zapotrzebowanie (np. kursy przygotowujące do egzaminów na aplikacje prawnicze).
8. Opracowanie nowego kierunku studiów międzynarodowych (we współpracy z jednostką zagraniczną).
9. Uzyskanie prestiżowego projektu edukacyjnego, finansowanego w trybie konkursowym przez zewnętrzne instytucje krajowe i zagraniczne.
10. Promotorstwo prac dyplomowych nagradzanych w prestiżowych konkursach o zasięgu krajowym lub międzynarodowym.
11. Organizacja wysoko ocenianych/cieszących się dużym zainteresowaniem szkół letnich lub innego typu wymiany studenckiej lub doktoranckiej, krajowej lub międzynarodowej.

W zakresie włączania studentów lub doktorantów w działalność naukową uczelni (tzw. research-oriented teaching):

1. Publikacja naukowa spełniająca kryteria “osiągnięcia naukowego” według ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce we współautorstwie ze studentem.
2. Kierowanie pracą dyplomową realizowaną w ramach prestiżowego projektu o zasięgu ogólnopolskim lub międzynarodowym, której wyniki zostały opublikowane w czasopiśmie z listy JCR.
3. Opieka nad studentem realizującym prestiżowy projekt badawczy finansowany w ramach konkursów ogólnopolskich (np. Diamentowy Grant).
4. Opieka nad doktorantem realizującym prestiżowy projekt badawczy finansowany w ramach konkursów ogólnopolskich lub międzynarodowych, z których finansowane są częściowo lub całkowicie stypendium doktoranckie lub naukowe.
5. Promotorstwo pracy licencjackiej, inżynierskiej, magisterskiej lub doktorskiej będącej efektem współpracy międzynarodowej (np. wspólnych i wielostronnych dyplomów).
6. Promotorstwo pracy licencjackiej, inżynierskiej, magisterskiej lub doktorskiej, będącej podstawą uzyskania patentu lub wzoru użytkowego, przy czym podstawą uznania danej pracy, jako spełniającej wymóg osiągnięcia dydaktycznego, jest pozytywne zakończenie postępowania patentowego lub w zakresie rejestracji wzoru użytkowego.

Pozostałe aktywności:

1. Opieka nad kołem naukowym, którego członkowie posiadają wybitne osiągnięcia publikacyjne (publikacje z listy JCR), naukowe lub wdrożeniowe .
2. Opracowanie i wdrożenie w życie (choćby w postaci pilotażu) oryginalnej metody nauczania studentów lub doktorantów (np. nowa metoda z wykorzystaniem role play).
3. Opracowanie oryginalnej metody weryfikacji wiedzy studenta lub doktoranta (metody egzaminacyjnej).
4. Aktywne udzielanie się na międzynarodowych konferencjach dydaktycznych poprzez prezentowanie wypracowanych technik dydaktycznych i organizowanie paneli dyskusyjnych.
5. Przygotowanie i prowadzenie warsztatów zwiększających kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich.

Załącznik nr 2 do uchwały nr 9/2020 Rady Młodych Naukowców z dnia 31.08.2020r.**Karta dobrych praktyk w dydaktyce****Zajęcia dydaktyczne prowadzone przez doktorantów:**

1. Zajęć dydaktycznych nie powinni prowadzić doktoranci pierwszego roku. Wyjątkiem są osoby, które mają udokumentowane szkolenia oraz zrealizowane godziny dydaktyczne na wcześniejszych stanowiskach.
2. Zaleca się, aby doktoranci pierwszego roku uczestniczyli jako obserwatorzy w zajęciach, które będą prowadzić na późniejszych latach studiów w szkole doktorskiej.
3. Zaleca się, aby doktoranci drugiego roku wspomagali prowadzących zajęcia, jako asystenci. Pozwoli to na lepsze ich przygotowanie do samodzielnego prowadzenia zajęć.
4. Doktoranci powinni mieć dostępne kursy dydaktyczne dostosowane do etapu ich edukacji w szkole doktorskiej oraz rodzaju prowadzonych zajęć.
5. Posiadanie samego dokumentu ukończenia "kursu/szkolenia dydaktycznego" (bez wykonanych godzin dydaktycznych) nie jest wystarczające do przekazania doktorantowi godzin dydaktycznych do samodzielnej realizacji zajęć.

Zajęcia dydaktyczne prowadzone przez młodych naukowców:

1. Pensum młodych naukowców (tuż po doktoracie lub po odbyciu „post-docu” bez prowadzenia zajęć) przez pierwsze dwa lata powinno uwzględniać godziny poświęcone na przygotowanie się do zajęć oraz przygotowanie materiałów dydaktycznych (prezentacje, zadania, testy/sprawdziany itp.). Należy przyjąć, że każda godzina zajęć dydaktycznych ze studentami wymaga 2 godzin przygotowań do prowadzenia tychże zajęć, np. przy pensum 210 godzin na stanowisku adiunkta, 70 godzin byłoby przypisanych do faktycznych zajęć, a 140 godzin do przygotowania się do ich prowadzenia.
2. Niedopuszczalne jest przekazywanie zajęć dydaktycznych młodym naukowcom, którzy nie mają wystarczającego doświadczenia dydaktycznego z poprzedniego stanowiska.
3. Niedopuszczalne jest obarczanie nowego pracownika, będącego młodym naukowcem, obciążeniem dydaktycznym ponad pensum przez pierwsze dwa lata pracy.
4. Posiadanie samego dokumentu ukończenia "kursu/szkolenia dydaktycznego" (bez nabytego doświadczenia w samodzielnym nauczaniu) nie jest wystarczające do przekazania młodemu naukowcowi do samodzielnego prowadzenia godzin dydaktycznych w wymiarze pełnego pensum.

Szkolenia dla nauczycieli akademickich i doktorantów:

1. Każda uczelnia powinna umożliwiać swoim nauczycielom akademickim i doktorantom dostęp do szerokiej gamy kursów doskonalących warsztat dydaktyczny. Również tych związanych z podniesieniem kompetencji językowych oraz tzw. “umiejętności miękkich”.
2. Niedopuszczalne jest, aby nauczyciele akademicy i doktoranci nie korzystali z kursów i nie rozwijali ustawicznie swojego warsztatu dydaktycznego. Dotyczy to wszystkich, którzy w ramach zatrudnienia mają obowiązek prowadzić zajęcia dydaktyczne.

W szczególnych przypadkach dopuszczalne jest odbycie takiego kursu w trybie zdalnym.

3. Szkolenia proponowane nauczycielom akademickim i doktorantom powinny mieć za zadanie doskonalić nabyte umiejętności oraz wprowadzać nowe, zgodne z “duchem czasu”. Należy odejść od nauczania przestarzałych metodologii/technologii, w tym archaicznych języków programowania.
4. Zalecane jest, aby przedmioty były prowadzone w trybie rotacyjnym ze zmianą prowadzących co 3-5 lat. Pozwoli to na regularne odświeżanie materiału dydaktycznego, dostosowywanie go do najnowszej wiedzy i dostępnych technik prowadzenia zajęć.

Hospitacje:

1. Osiągnięcia każdego nauczyciela akademickiego i doktoranta, ich rozwój dydaktyczny, jak również jakość prowadzonych zajęć powinny być okresowo ewaluowane poprzez rzetelnie prowadzone hospitacje.
2. Niedopuszczalne jest, aby podstawą ewaluacji nauczyciela akademickiego i doktoranta były tylko i wyłącznie ankiety studenckie.
3. Zaleca się przeprowadzanie hospitacji przynajmniej jednych zajęć z każdego przedmiotu w trakcie trwania semestru.
4. Hospitacje powinny być przeprowadzane przez osoby z innych jednostek organizacyjnych uczelni niż osoba hospitowana, aby uniknąć powiązań między pracownikami/konfliktu interesów.
5. Osoby dopiero rozpoczynające swoją pracę jako dydaktycy powinny być hospitowane częściej niż raz w semestrze, także po okresie wspólnego prowadzenia zajęć z bardziej doświadczonym pracownikiem.